

د استاد مانگ علميار ژوند ليک

Ketabton.com

ليکوال : محمد بشير مدنی

کال : 1402

« بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ »

لیکونکی : محمد بشیر مدنی

داستاد ملنگ علمیار لنډه پیژندنه

ارواښاد مولوي محمد نذیر اخندزاده چې په (استاد ملنگ علمیار) مشهور وه د مرحوم قاضي محمد پذیر اخندزاده زوی ، د مولوي محمد یاسین لمسی چې په 1338 هجري لمریز کال د وردگو ولایت ، چک ولسوالۍ د قولک لنگر په کلي کې په یوه علمي ، او متدینه کورنۍ کې زیږیدلی وه . زده کړې یې :

لومړنۍ زده کړې یې د خپل پلار څخه په وردگو ولایت چک ولسوالۍ بیک سمند درې ټټنگ په کلي کې ترسره کړې بیا غزني ولایت د نورالمدارس فاروقي عالي مدرسې ته لاړ هلته یې تر اتم ټولګي پورې درس ووايه بیا د کمونستانو خونړۍ کودتا منځه ته راغله چې مرحوم علمیار صاحب هم په خپل وار سره عملي جهاد ته وروډانګل چې وروسته به وضاحت ورکړل شي ، بیا په پاکستان کې خپلو زده کړو ته دوام ورکړ ، چې له نیکه بخته د مدینې منورې په اسلامي پوهنتون کې قبول شو هلته یې د 1989 تر 1990 میلادي کال پورې معهد لغت عربي تکمیل کړ ، بیا د 1990 تر 1994 میلادي کال پورې دعوت او اصول الدین پوهنځی څخه دلیسانس په کچه فارغ شو کله چې بیرته پېښور ته راستون شو ، د پېښور پوهنتون څخه په 1995 تر 1997 کال پورې په دیني علومو کې د ماسټرۍ دوره تکمیله کړه .

کاري تجربې :

په پېښور جلوزو کیمپ کې د محمد یې لیسې ښوونکی او فرهنګي مسوول ، په پېښور جلوزو کیمپ کې د اتحاد عالي لیسې ښوونکی او فرهنګي مسوول ، قاضي محمد حسن اسلامي لیکي : نه د اتحاد عالي لېسه وه نه یې درانه درانه استادان نه استاذ محمد نذیر ملنگ علمیار وه ... ، په پېښور جلوزو کیمپ کې د تربیې عالي لیسې ښوونکي ، په پېښور جلوزو کیمپ کې د عمر بن عبد العزیز عالي لیسې ښوونکی ، د 1376 څخه تر 1391 شمسي کال پورې د میدان وردگو ولایت د پوهنې ریاست د دیني زده کړو مرستیال ، د 1391 څخه تر 1400 ه شمسي کال د قوس د میاشتي تر 14 نیټې پورې د اسلامي زده کړو د معینیت د

دارالعلوم ریاست اړوند د علمي او تدریسي امر په حیث .
ښوونیز فعالیتونه :

- 1- په پېښور کې د عربی ژبې د کورس ناظم او استاد .
- 2- په پېښور کې د کانکور آمادګۍ د کورس ددرې ژبې استاد (آر – ای – ټي) .
هغه علمی سیمینارونه چې ګډون یې په کې کړی :
- 1- په پېښور کې په 1996 میلادی کال د بلجیم مؤ سسې د ښوونکو د روزنې ورکشاپ .
- 2- په پېښور کې په 1998 میلادی کال د بلجیم مؤ سسې د ښوونکو د روزنې ورکشاپ .
- 3- په کابل کې په 2008 میلادی کال د اداري اصلاحاتو د ارشد رهبرۍ د کمیسیون ورکشاپ .
هغه مضامین چې تدریس کول یې :

1-تفسیر .

2-حدیث .

3-فقه .

4-عقاید .

5-تاریخ .

6- جغرافیه .

7- پښتو .

8- دری ،

9- عربی .

لیکنې او ژباړې یې :

- 1-منهج عمر رضی الله عنه فی الدعوة . لیکنه .
- 2-حیات محمد صلی الله علیه وسلم قبل البعثة . لیکنه .
- 3- حکم من سب الصحابة لیکنه .
- 4- العلاج بالرقية من القرآن والسنة . لیکنه .
- 5-د نهم ټولګي د تاریخ کتاب . پښتو ژبې ته ژباړه .

- 6-مدنی معلومات . پښتو ژبي ته ژباړه .
 - 7- د يوولسم ټولگي د عقايد کتاب / پښتو ژبي ته ژباړه .
 - 8- څلويښت حديثونه / پښتو ژبي ته ژباړه .
 - 9- مسنوني دعاگانې / پښتو ژبي ته ژباړه .
 - 10- د خليل جبران لنډې کيسې / پښتو ژبي ته ژباړه .
 - 11- پنج دانه برتقال / پښتو ژبي ته ژباړه .
 - 12- وقائع مختصر افغانستان / پښتو ژبي ته ژباړه .
- سياسي ژوند يې :

دداؤد خان په اخريڼو وختو کې چې کله مرحوم علميار صاحب د غزني په نورالمدارس مدرسه کې په درس بوخت وه کمونستانو خپل پروگرامونه عملي کول غوښتل چې په مقابل کې يې مسلمانانو هم ترډيرې کچې څخه کوله تر څو يې مخه ونيسي مگر متأسفانه چې ډير حساس ځايونه يې تر گوتو کړي وه د شوروي اتحاد په مستقيمه همکارۍ د کمونستانو خونړۍ کودتا دغوايي په اوومه د ۱۳۵۷ هـ ش کال منځ ته راغله چې دظلم او خرابۍ ته د همدې ورځې څخه کيښودل شو اود افغانستان مسلمان ملت يې لولپه او تر اوسه دغه ستونزې دوام لري ، کله چې کمونستانو عملا قدرت په لاس کې ونيو نو داسلام په ضد يې هره توطيه په کار واچوله له دې جملې څخه د فکري مسلمانانو نيول او په شهادت رسول وه داچې مرحوم علميار صاحب هم پخپله مدرسه کې يو بالحساسه ځوان وه د ژوند ساحه يې تنگه شوه د پيښور په لار يې مخه او عملي جهاد ته يې مټې را بډوھلې .

دهجرت لار: محمد زبير شفيقي صاحب ليکي : دثور د کودتا څخه وروسته لومړي کسان چې دهجرت لاريي ونيوله مولوی محمدپذير اوملنگ دهغه زوی وه .

يقينا چې مرحوم علميار صاحب دهغو لومړنيو کسانو څخه وه چې مهاجر شو او بيا بېرته د پيښور څخه تر کابل بيا تر وردگوپورې د رابط په حيث خپله دنده مخکې بېوله چې زيات شمير علماء کرام او مجاهدين يې دهجرت کورته ورسول چې ددې علمای کرامو له ډلې څخه يوه هم زموږ والد صاحب وه چې دهجرت لاريي غوره کړه .

داچې مرحوم مولوی صاحب (زموږ والد صاحب) دويښ احساس خاوندوه دخپل

ایمانی احساس اودینی مسئولیت په سرته رسولوسره پې دهجرت لار غوره وبلله په منطقه کې پې نورژوند تریخ شود ټټنگ دکلی دمرحوم حاجی عبد الغنی او دهغه د خوی میرولی په ملگرتیا دهلمند ولایت د مرجی ولسوالي په نهم بلاک کې چې د مولوی صاحب د ماما زامن هریو هدایت الله او عتیق الله په نوم اوسیدل دهغوی سره یی درې میاشتي تیرې او بیرته کلی ته راستون شو ، داچې زما مشر ورور مرحوم استاد ملنگ مخکې پېښورته تللی وه لاراو گودر ورته معلوم وه کورته راغی ، پلار او زوی دواړه سره یوځای د مشورې څخه وروسته په دی سلاشول چې سبابه ان شاء الله هجرت کوو ، زه چې په هغه وخت کې وړوکی وم دپلار سره مې یوځای د ټټنگ د کلی مو مابنم ناوخته قولک لنگرته درسیدو په هیله حرکت وکړ دکلي نه چې راووتو وضع ډیره زیاته خرابه وه هرلوري ته دکمونستانو دپلویانو کوکاري اودهوړاهوړاسوري یې وهلي کله چې د لنگر دښتي ته راوړسیدو نو خلقیانو چیغې زیاتې شوې باران اوریده ډیریځ وه شپه په راتلووه هلته په ادیره کې څه موده پاتې شوو زه بالکل حیران وم چې چیرته روان یو او څه به کیږي کله چې شپه په ټینکیدوشوه دخلقیانو چیغی او سوري هم څه ناڅه په کراریدوشوي ، مولوی صاحب مرحوم پاڅیده ماویل : کاکاچیرې څو ، هغه روان شو او زه ورپسې شوم ، دلنگر دکلی څخه دقېلي خواته یوکور جوړشوی وه چې داد بسم الله ماماوه او میرمن یې دقولک دکلي وه موربه ترور (خاله) ورته ویله هلته ورغلوددروازې ټکیدل خو یوناشونی کار بام ته مو تیرې ورواچولي هغوی په ډیره ویره ورو ورو غږ وکړ څوک یې ، زما کاکا خپل ځان ورته معرفی کړ او دروازه یې خلاصه کړه چې هلته څه وخت په ویښوپاتې شوو دسهار درا ختو څخه مخکې ددوی دکورڅخه ووتو او قولک ته مو ځان ورساوه هلته زما دخاله کوروه چی خاوند محمد انور نومیده بیاوروسته زما خسرهم شو هلته مو دغه تیره ماسپښین مهال زما مشرورور استاد ملنگ مرحوم هلته راغی اودشپې دقولک دکلي څخه دهجرت په لور روان شول ، زه بیرته ټټنگ کلی ته ستون شوم ، اودوي دواړو پېښورته هجرت وکړ ، لکه څنگه چې مولوی صاحب دیووینښ ضمیر څښتن وه او لادمخه دافغانستان داسلامی حزب سره ئی اړیکې درلودې نو په ورسک نمبریوسیمه کې چی دگوتو په شمیر مجاهدین هلته رسیدلی وه ورسره یوځای شو .

دچک د ولسوالي فتحه :

شفیقي صاحب لیکي : درهبری له مرکز څخه په 1357 او 1358 شمسی کلونو کې اوملنگ (چې زمامشرور دی) جلا جلا وردگوده راولیرل شول ترڅو دسیمې وضعیت درک او له وربندول شویو کسانوسره اړیکې ټینګې کړي ،

دکفاروپه ضد دخلکوکرکه زیاته شوه چې پدې هکله دغه ډگر ته دسیمې یو شمیرمؤمن کسان شامل شول او عملایې دکفاروپه ضد دجهاد سنگرته وردانگل چې دپاڅون په زمینې برابرولوکې یې ددایمیردادو علاقه داری په سطحه ملنگ (زمامشر ورور) او ځینې نورکسان دیادولو وړدي ، په عمومي ډول دغه ورونوته په مستقیم ډول له مرکزي حوزې څخه دشهید مدیر محمد ولی خان او ځینې نورو ورونولخوا هدایت ورکول کیده وروسته بیادغه تیت او پرک فعالیتونه د ملنگ او ځینونورو په هڅه اوهاند سره سو او متحد شول .

- شفیقي صاحب لیکي :

دخوات بیک سمند او اله سنگ حوزه ، د ملامحمد پذیر زوی ملنگ چې دپېښورڅخه دحوت په میاشت کې سیمې ته راغی اوپه سیمه کې دعلیشي ، انبوخاک ، اله سنگ ، بیک سمند او گوډه له ځنوکسانوسره په فعالیت پیل وکړ ، دیادونې وړده : چې کوموکسانوچې له ملنگ سره ارتباط پیداکړ ، له هغه څخه یې پخوا له حزب سره اړیکې درلودې خو ملنگ ورته دمرکزیت حیثیت غوره کړ . داسلامی تحریک دمرکزي حوزې اودرهبری له مرکز «پېښور» سره ملنگ او ځینې نورکسان په تماس کې وو ، چې دغه ورونولومړی په سیمه کې ځانګړي ځانګړي فعالیت ساحه درلوده وروسته دغه ساحې سره ونښلول شي اوپه یوه قوماندې پربریالي پاڅون سرته وسیدی .

- کله چې محمد امین ماما له پېښورنه راغی دسیمې او مرکزي حوزې درابطه په حیث یې کار پیل کړ ، وروسته بیا ملنگ هم په پراخو فعالیتونولاس پورې کړ .

- دتوپکو دویش په جریان کې آوازه خپره شوه چې هزاره ګان په وردگوحملة کوی ددی کار په جریان کې چې څه تدبیرونیسي دجوزایه اتمه نیټه لاندی کسان سره جرګه شول : ملنگ ، او ځینونوروکسانو دحسین کلایه غره کې غونډه وکړه چې په نتیجه کې : اوملنگ دعلاقه داری او هزاره ګانو

د اطمئنن او ارتباط لپاره واستول شول، شپه یی په گوډه کې تیره کړه سبا په دالان کې د عبد الکبیر خان او نورو مجاهدینو سره وکتل .

په اړه ئی دخپلو دوستانو څرگندونی :

۱- قاضی محمد حسن اسلامی د مرحوم قاضی صاحب محمد پذیر په یاد کې لیکي :

هلته چی د نور محمد ترکی له ناولی کودتا وروسته هجرت ته مجبور شوم زه او قاضی فیصل پېښور ته لاړو د ورسک کیمپ د یو شمیر هغو مبارزینو پښوالی ته ورغلو چی هغوی هم زموږ غوندی د کمونستانو له د ظلم له لاسه خپل وطن پری ایښی وو او په هجرت مجبور کړی شوی وو، په دی کیمپ کی می یو ترټولو سپین ږیری عالم ولید چی مولوی محمد پذیر د بکسمند یو مدرس عالم وو او بل می نسبتا ترټولو کوچونی مهاجر ولید چی هغه د مولوی صاحب تنکی زوی محمد نذیر ملنگ وو دوی دواړه چی د خپل کور مشرانان او سرپرستان وو، سړی فکر کاوه چی چرتونه به وهی خو مولوی صاحب د همت او استقامت یو اوچت غروو ، موږ ته به یی ډاډ را کاوه خپه کیږی مه الله جل جلاله به کمونستان ورک کړی وطن به آزاد شی سرلوری به خپل وطن ته زو، خو کم وخت تیر شو چی وردگو ته د جهاد لپاره راغلو له پېښوره تر وردگو په ۱۳ ورځو کی راورسیدو د دی سختی خطرناکی اوگدی لاری مشکلات ما په خپلو خاطرو کی لیکلی دی ډوډی نه وه لاره سخته اوږده د غرو رغونو هسکی ټیتی د شپې د زرملي د ماښامه څخه تر سهاره مزل وهل څه عادی خبره نه وه بیا مولوی صاحب محمد پذیر غوندی یوه سپین ږیری عالم ته او ورسره تنکی ځوان زوی به یی په لوړو ژورو کی به مو تیندکونه خوړل او چیری به په مابه تل ورسره بحث کاوه ، ژور علم یی درلود او تل به یی خپل معلومات په نوي اصطلاح آبدیت ساته ، هغه د سنگر مفتی وه ، د جهاد قاضی وه ، او هر عالم د پته زړه نشوای نیولی ، هغه د قوی عزم ، کلک تصمیم ، کلکې ارادې او بشپړ توکل څښتن ؤو .

الله جل جلاله د جنتونه ورکړي ، د جهاد او هجرت په سختیو کې ئی خپل زامن ښه عالمان کړل استاد ملنگ (محمد نذیر علمیار) او استاد محمد بشیر مدني د اسلامی علومو د زده کړې لپاره سعودی ته واستول او الحمد لله چې ښه عالمان خپل وطن ته راغلل اود هیواد تکړه کدرونه شول ، الله جل جلاله د مرحوم قاضی صاحب ته جنتونه ورکړي او اولاره ئی دله لارویانو پکه وه .

۲- دزبیر شفیقي نظر مخکې د هجرت په لار کې تیر شو
دالیکنه مې په ډیره عجله وړاندې کړه که د الله جل جلاله خوښه وه ډیر څه به ان
شاء الله ولیکم اوباید ویي لیکم ځکه مرحوم استاد زما یواځینې ورور وه ، د
کمونستانو او بیا د روسانو په ضد یې په ډیر اخلاص سره مبارزه او جهاد وکړ ،
په ځوانۍ کې یې هجرت وکړ ډیر تکلیفونه یې ولیدل الله جل جلاله یې ورته قبول
کړی .

د یکشنبې په ورځ د سهار په نهه بجو کې یې چې د 1400 کال د قوس د
میاشتې په 14 نیټه د یکشنبې په ورځ د سهار په نهه بجو کې یې له دې فاني نړۍ
څخه سترگې پټې کړې ، او مونږ یې د تل لپاره یوځې پریښودو .

انا لله و انا اليه راجعون

ترتیب کوونکی : طلحه مدنی

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library